

Kursplan

16 november 2011

Bakgrund och behandling av ätstörningar (7,5 poäng)

Plats: Hus Z-8, Karolinska sjukhuset, Solna

Tid: torsdag 17 november 2011 - fredag 24 februari 2012

Kursansvarig och examinator: docent David Clinton, 070-5236667, David.Clinton@ki.se

Obligatorisk kursbok:

Clinton, D. & Norring, C. (2002) Ätstörningar: Bakgrund och aktuella behandlingsmetoder. Stockholm: Natur & Kultur.

Frivillig kursbok:

Fairburn, C. G., & Brownell; K. D. (2002) Eating Disorders and Obesity: A Comprehensive Handbook, Andra upplagan. New York: Guilford Press.

DAG 1 Torsdag 17 november

10.00 **Introduktion till utbildningen: upplägg och examinationen (David Clinton)**

12.00 **Lunch**

13.00 **Introduktion till ätstörningar: Historiska och kulturella perspektiv (David Clinton)**

Obligatorisk:

1. Norring, C. & Clinton, D. (2002). Historik, ÄTS, s. 19-26.
2. Hällström, T. (1999). *Självsvält under 1500 år: verk av Gud, djävulen eller viktfixeringen?* Läkartidningen, 96, 43, 4648-4653.

Frivillig:

1. Vandereycken, W. (2002). *History of Anorexia Nervosa and Bulimia Nervosa*. EDO, kap. 27, s. 151-155.
2. Vandereycken, W & van Deth, R. (1994) *From Fasting Saints to Anorexic Girls. The History of Self-Starvation*. London: The Althone Press.

14.30 **Kaffe**

15.00 - 16.30 **Kunskapssökning i databaser på KI-biblioteket (David Clinton)**

1. KÄTS lathund för databaser på KI-biblioteket

(forts. nästa sida)

KÄTS - Bakgrund och Behandling av Ätstörningar (Stockholm HT11 - VT12)

DAG 2 Fredag 18 november

9.00 Diagnostik och komorbiditet (Claes Norring)

Obligatorisk:

1. Norring, C. & Clinton, D. (2002) *Diagnostik och bedömning*, ÄTS s. 27-41.
2. American Psychiatric Association (2011). DSM-5 proposal for Feeding and Eating Disorders: <http://www.dsm5.org/ProposedRevision/Pages/FeedingandEatingDisorders.aspx>.

Frivillig:

1. Bisaga, K., Walsh, B. T. (2005). History of the classification of eating disorders. In: Norring, C., Palmer, R. (Eds.). *EDNOS - Eating Disorders Not Otherwise Specified: The Other Eating Disorders*. London: Routledge, pp 10-40.
2. Gordon, K. H., Holm-Denoma, J. M., Crosby, R. D., Wonderlich, S. A. (2010). The classification of eating disorders. In: Agras, W. S. (Ed.). *The Oxford Handbook of Eating Disorders*. New York: Oxford University Press, pp 9-24.
3. Halmi, K. A. (2010). Psychological comorbidity of eating disorders. In: Agras, W. S. (Ed.). *The Oxford Handbook of Eating Disorders*. New York: Oxford University Press, pp 292-303.
4. Mitchell, J. E., Crow, S. J. (2010). Medical comorbidities of eating disorders. In: Agras, W. S. (Ed.). *The Oxford Handbook of Eating Disorders*. New York: Oxford University Press, pp 259-266.
5. Birgegård, A., Clinton, D., Norring, C. (in press). DSM-IV vs. DSM-5: Implementation of proposed DSM-5 criteria to a large naturalistic database and comparison of present and future. *International Journal of Eating Disorders*.
6. Thompson-Brenner, H., Eddy, K. T., Franko, D. L., Dorner, D. J., Vashchenko, M., Kass, A. E., Herzog, D. B. (2008). A personality classification system for eating disorders: a longitudinal study. *Comprehensive Psychiatry*, 49(6), 551-560.
7. Waller, G. (2005). Psychological perspectives on atypical diagnoses in the eating disorders. In: Norring, C., Palmer, R. (Eds.). *EDNOS - Eating Disorders Not Otherwise Specified: The Other Eating Disorders*. London: Routledge, pp 313-323.
8. Walsh, B. T., Sysko, R. (2009). Broad categories for the diagnosis of eating disorders (BCD-ED): An alternative system for classification. *International Journal of Eating Disorders*, 42(8), 754-764.

10.30 Kaffe

10.45 Diagnostik och komorbiditet, forts. (Claes Norring)

12.00 Lunch

13.00 Psykologiska faktorer vid ätstörningar (David Clinton)

Obligatorisk:

1. Clinton, D., Engström, I. & Norring, C. (2002) *Uppkomst och utveckling av ätstörningar* (psykologiska delar av kapitlet). ÄTS s. 78-85.
2. Clinton, D. (2006). Affect regulation, object relations and the central symptoms of eating disorders. *European Eating Disorders*, 14, 203-211.
3. Zachrisson, H. & Skårderud, F. (2010). Feelings of insecurity: Review of attachment and eating disorders. *Eur Eat Disorders Rev*, 18: 97-106.

Frivillig:

1. Bruch, H. (1973). *Eating Disorders: Obesity, Anorexia Nervosa and the Person Within*. New York: Basic Books.
2. Skårderud, F. (2009). Hilde Bruch revisited and revised. *European Eating Disorders Review*, 17, 83-88.
3. Turner, H., Bryant-Waugh, R. & Peveler, R. (2009). An approach to sub-grouping the eating disorder population: Adding attachment and coping style. *Eur Eat Disorders Rev*, 17: 269-280.
4. Waller, G. (2002) *The Psychology of Binge Eating*. EDO, kap 18, s 98-102.

14.30 Kaffe

(DAG 2 forts. nästa sida)

KÄTS - Bakgrund och Behandling av Ätstörningar (Stockholm HT11 - VT12)

15.00 - 16.30 **Epidemiologi, förlopp och prognos (Tabita Björk)**

Obligatorisk:

1. Engström, I. (2002) *Ätstörningarnas förekomst*. ÄTS s. 43-50.
2. Clinton, D. & Norring, C. (2002). *Förlopp och prognos*. ÄTS, s. 51-65.
3. Steinhausen, H.-C., Seidel, R., & Metzke, C. W. (2000). *Evaluation of treatment and intermediate and long-term outcome of adolescent eating disorders*. *Psychological Medicine*, 30(5), 1089-1098.

Frivillig:

1. Hoek, H. W. *Distribution of eating disorders*. EDO, kap. 41, s. 233-238.
2. Hoek H.W. & Hoeken, D (2003) *Review of the prevalence and incidence of eating disorders*. *International Journal of Eating Disorders*, 34: 383-396.
3. Strober, M. & Bulik; C. M. *Genetic epidemiology of eating disorders*. EDO, kap. 42, s. 238-243.
4. Keel, P.K., Brown, T.A. (2010) *Update on course and outcome in eating disorders*. *International Journal of Eating Disorders*, 43(3):195-204.
5. Klinkby Støving, R., Andries, A., Brixen, K., Bilenberg, N., Hørder, K.(2011). *Gender differences in outcome of eating disorders: A retrospective cohort study*. *Psychiatry Research* 186: 362-366.
6. Arcelus, J., Mitchell, A.J., Wales, J., Nielsen, S. (2011). *Mortality Rates in Patients With Anorexia Nervosa and Other Eating Disorders . A Meta-analysis of 36 Studies*. *Arch Gen Psychiatry* 68(7):724-731.
7. Machado, P., Machado, B., Goncalves, S., Hoek, H.(2007). *The prevalence of eating disorders not otherwise specified*. *International Journal of Eating Disorders*, 40 (3), 212-217.

DAG 3 Torsdag 24 november

9.00 **Biologiska faktorer vid ätstörningar (Ulf Wallin)**

Obligatorisk:

1. Clinton, D., Engström, I. & Norring, C. (2002) *Uppkomst och utveckling av ätstörningar (biologiska delar av kapitlet)*. ÄTS s. 67-73.

Frivillig:

1. Leibowitz, S.F. *Central physiological determinants of eating behavior and body weight*. EDO, kap. 1, s. 5-10
2. Smith, G.P. & Gibbs, J. *Peripheral physiological determinants of eating and body weight*. EDO, kap. 2, s. 11-15.
3. Blundell, J.E. *A Psychobiological system approach to appetite and weight control*. EDO, kap. 8, s. 43-49

10.30 **Kaffe**

11.00 **Klinisk bedömning av ätstörningar: Medicinska aspekter (Ulf Wallin)**

Obligatorisk:

1. Hägglöf, B. (2002). *Somatiska aspekter vid anorexia nervosa och bulimia nervosa*. ÄTS s. 95-109.

Frivillig:

1. Halmi, K. (2002). *Physiology of anorexia nervosa and bulimia nervosa*. EDO, kap. 48, s. 267-271.
2. Pomeroy, C. & Mitchell, J. (2002). *Medical complications of anorexia nervosa and bulimia nervosa*. EDO, kap. 50, s. 278-285.
3. Birmingham, Laird & Beumont, Pierre. *Medical Management of Eating Disorders: A Practical Handbook for Healthcare Professionals*. Paperback. Cambridge University Press 2004.

12.30 **Lunch**

13.30 **Överviktsproblematik och ätstörningar (Joakim de Man Lapidoth)**

Obligatorisk:

1. Norring, C. & Clinton, D. (2002) *Diagnostik och bedömning*, ÄTS s. 27-41.

Frivillig:

1. Niego, S.H., Kofman, M.D., Weiss, J.J., & Geliebter A (2007). *Binge eating in the bariatric surgery population: a review of the literature*. *Int J Eat Disord*. 40(4), 349-59.

15.00 **Kaffe**

15.30 - 16.30 **Gruppdiskussion (David Clinton)**

KÄTS - Bakgrund och Behandling av Ätstörningar (Stockholm HT11 - VT12)

DAG 4 Fredag 25 november

9.00 **Klinisk bedömning av ätstörningar: Intervjuer, skattningsskalor och självskattningsskalor (Andreas Birgegård)**

Obligatorisk:

1. Garner, D.M. Measurement of eating disorder psychopathology. EDO, kap 26, s. 141-146.
2. Clinton, D.N. & Norring, C. (1999). The Rating of Anorexia and Bulimia (RAB) Interview: Development and preliminary validation. European Eating Disorders Review, 7, 362-371
3. Nevenon, L., Clinton, D. & Norring, C. (2006). Validating the EDI-2 in three Swedish female samples: Eating disorders patients, psychiatric outpatients and normal controls. Nordic Journal of Psychiatry, 60, 44-50.
4. Björck C, Clinton D, Sohlberg S & Norring C. (2007). Negative self-image and prognosis in eating disorders: Results at 3 years follow-up. Eat Behav, 8, 398-40.
5. Benjamin, L.S., Rothweiler, J.C., & Critchfield, K.L. (2006). The use of Structural Analysis of Social Behavior (SASB) as an assessment tool. Annual Review of Clinical Psychology, 2, 83-109.

Frivillig:

1. Cooper, Cooper & Fairburn (1989). The validity of the eating disorder examination and its subscales. British Journal of Psychiatry, 154, 807-812.
2. Wolk, S., Loeb, K. & Walsh, B. (2005). Assessment of Patients with Anorexia Nervosa: Interview Versus Self-Report. International Journal of Eating Disorders, 37, 92-99.
3. Derogatis, L., Lipman, R. & Covi, L. (1973). SCL-90: An outpatient psychiatric rating scale — preliminary report. Psychopharm Bull, 9, 13-28.
4. Björck C, Clinton D, Sohlberg S, Hällström T, & Norring C. (2003). Interpersonal profiles in eating disorders: Ratings of SASB self-image. Psychology and Psychotherapy - Theory Research and Practice, 76, 337-349.
5. Nevenon, L., Broberg, A.G. Clinton, D., & Norring, C. (2003). A measure for the assessment of eating disorders: reliability and validity studies of the Rating of Anorexia and Bulimia Interview-revised version (RAB-R), Scandinavian Journal of Psychology, 44, 303-310.
6. Birgegård, A., Björck, C., Norring, C., Sohlberg, S., & Clinton, D. (2009). Anorexic self-control and bulimic self-hate: Differential outcome prediction from initial self-image. International Journal of Eating Disorders, 42, 522-530.

10.30 **Kaffe**

Klinisk bedömning av ätstörningar: Intervjuer, skattningsskalor och självskattningsskalor, forts. (Andreas Birgegård)

Obligatorisk:

1. Birgegård, A., Björck, C., & Clinton, D. (2010). Quality assurance of specialised treatment of eating disorders using large-scale Internet-based collection systems: Methods, results and lessons learned from designing the Stepwise database. European Eating Disorders Review, 18, 251-259.
2. Birgegård, A., Björck, C., & Clinton, D. (2009). Kvalitetssystem i psykiatri som tillför användbar information. Läkartidningen, 49, 3317-3318.

12.00 **Lunch**

13.00 **Introduktion till systematisk kvalitetsäkring: Stepwise och förhållandet till Riksät (Andreas Birgegård)**

14.15 **Kaffe**

14.30 - 15.30 **Introduktion till systematisk kvalitetsäkring: Stepwise och förhållandet till Riksät (Andreas Birgegård)**

KÄTS - Bakgrund och Behandling av Ätstörningar (Stockholm HT11 - VT12)

DAG 5 Torsdag 8 december

- 9.00 **Behandling av ätstörningar: Kognitiv beteendeterapi - KBT (Louise Högdahl)**
Obligatorisk:
1. Kåver, A. (2002). *Kognitiv beteendeterapi vid ätstörningar*. ÄTS, s. 145-161.
Frivillig:
1. Ghaderi, A. (2007) Från självsvält till ett fullvärdigt liv Natur och Kultur
2. Ghaderi, Ata & Perling, Thomas. (2009) Lev med din kropp, Natur och Kultur.
3. Waller, Glenn. *Cognitive behavioural therapy for eating disorders : a comprehensive treatment guide* Cambridge University Press 2007
4. Fairburn, C. G. (2003). *Att övervinna hetsätning: Ett nytt vetenskapsbaserat behandlingsprogram*. Riga: Cura Bokförlag och Utbildning AB
- 10.30 **Kaffe**
- 10.45 **Praktisk övning med Stepwise och Riksät, forts. (Andreas Birgegård, Louise Högdahl & Elisabet Lannfelt)**
OBS. LOKAL: Datasal Linné, Eugeniahemmet, Karolinska sjukhuset (c:a 5 minuters promenad från KÄTS)
- 12.00 **Lunch**
- 13.00 **Stepwise övning (forts.)**
OBS. LOKAL: (ovan)
- 14.15 **Kaffe**
- 14.30 - 15.30 **Stepwise övning (forts.)**
OBS. LOKAL: (ovan)

DAG 6 Fredag 9 december

- 9.00 **Behandling av ätstörningar: Psykodynamisk psykoterapi - PDT (David Clinton)**
Obligatorisk:
1. Hofsten, A-M. Psykoanalytisk psykoterapi med ätstörda patienter. ÄTS s. 163-177.
2. Skårderud, F. (2007). Eating one's words, Part II: The Embodied Mind and Reflective Function in Anorexia Nervosa – Theory. *European Eating Disorders Review*, 15, 243–252.
3. Clinton, D. (2006). Affect regulation, object relations and the central symptoms of eating disorders. *European Eating Disorders*, 14, 203–211.
Frivillig:
1. Skårderud, F. (2007). Eating One's Words, Part I 'Concretised Metaphors' and Reflective Function in Anorexia Nervosa — An Interview Study. *European Eating Disorders Review*, 15, 163–174.
2. Skårderud, F. (2007). Eating One's Words: Part III. Mentalisation-Based Psychotherapy for Anorexia Nervosa — An Outline for a Treatment and Training Manual. *European Eating Disorders Review*, 15, 323–339.
- 10.30 **Kaffe**
- 10.45 **Behandling av ätstörningar: Familjeterapi (Ulf Wallin)**
Obligatorisk:
1. Gustafsson, N. (2002). Familjeterapi. ÄTS, s. 179-193.
2. SBU kommentarer 2011 - Psykoterapeutisk behandling vid anorexia nervosa <http://www.sbu.se/sv/Publicerat/Kommentar/Psykoterapeutisk-behandling-vid-anorexia-nervosa/>
- Frivillig:
1. Lock, J mfl (2001) *Treatment manual for anorexia nervosa. A Family-based approach*. New York: Guilford Press.
2. Wallin, U. (2004) *Ätstörning och familjen – en översikt. Tidsskriftet for Norske Lægeforening* 124: 2251–3.
3. Eisler, I. (2005) *The empirical and theoretical base of family therapy and multiple family day therapy for adolescent anorexia nervosa*. *Journal of Family Therapy* 27: 104–131
- 12.15 **Lunch**

(DAG 6 forts. nästa sida)

KÄTS - Bakgrund och Behandling av Ätstörningar (Stockholm HT11 - VT12)

- 13.15 **Behandling av ätstörningar: Medicinsk och näringsmässig behandling och slutenvård (Ulf Wallin)**
Obligatorisk:
1. Woodside, D.B. *Inpatient treatment and medical management of anorexia nervosa and bulimia nervosa*. EDO, kap. 60, s. 335-339.
 2. Treasure, J. *Compulsory treatment in the management of eating disorders*. EDO, kap. 61, s. 340-344.
 3. Walsh, B.T. *Pharmacological treatment of anorexia nervosa and bulimia nervosa*. EDO, kap. 58, s. 325-329.
 4. Court, A., Mulder, C., Hetrick, S., Purcell, R & McGorry, P. (2008). What is the scientific evidence for the use of antipsychotic medication in anorexia nervosa? *Eating Disorders*, 16:217–223.

14.45 **Kaffe**

15.00 - 16.30 **Klinisk fördjupning: Grupparbete (David Clinton)**

UNDERVISNINGSFRIDAG Torsdag 12 januari

Arbete med Examinationsuppgift 1: torsdag 12 januari

DAG 7 Fredag 13 januari 2012

9.00 **Behandling av ätstörningar: Gruppterapi och psykopedagoik (Lauri Nevenon)**

Obligatorisk:

1. Nevenon, L. & Broberg, A. (2002). Grupppsykoterapi vid ätstörningar. *ÄTS*, s. 195-204.
2. Nevenon, L. (2002). Psykopedagogik vid ätstörningar. *ÄTS*, 129-136.

Frivillig:

1. Garner, D.M. m.fl. (1985). Psychoeducational principles in the treatment of bulimia and anorexia nervosa. I D.M. Garner & P.E. Garfinkel (Eds) *Handbook of psychotherapy for anorexia nervosa and bulimia*. New York: Guilford.

10.30 **Kaffe**

Behandling av ätstörningar: Kroppsinriktad behandling (Marie-Louise Majewski)

11.00 Obligatorisk:

1. Norring, C. & Clinton, D. (2002) Kroppsinriktad behandling, *ÄTS* s. 137-143
2. Wallin, U., Kronovall, P. & Majewski, M-L (2000). Body Awareness Therapy in Teenage anorexia Nervosa: Outcome after 2 years. *Eur Eat Disorders Rev* 8:19-30.

Frivillig:

1. Vanderlinden, J., Buis, H., Pieters, G. & Probst, M. (2007). Which Elements in the Treatment of Eating Disorders Are Necessary "Ingredients" in the Recovery Process? A Comparison between the Patient's and the Therapist's View. *Eur. Eat. Disorders Rev.* 5, 357-365.
2. Probst, M., Pieters, G. & Vanderlinden, J. (2009). Body experience assessment in non-clinical male and female subjects. *Eating Weight Disord.* 14, 16-21.
3. Bratland-Sanda, S. m.fl. (2010). Physical activity and exercise dependence during inpatient treatment of longstanding eating disorders. *Int J Eat Disord*, 43, 266-273.
4. Probst, M. m.fl. (2008). Evaluation of body experience questionnaires in eating disorders in female patients (AN/BN) and nonclinical participants. *Int J Eat Disord*, 41, 657-665.
5. Schneider, N. m.fl. (2009). Comparison of body size estimation in adolescents with different types of eating disorders. *Eur Eat Disorders Rev.*, 17, 468-475.

12.30 **Lunch**

13.30 **Integrativa aspekter på ätstörningsbehandling: Gruppdiskussion (David Clinton)**

Obligatorisk:

1. Clinton, D., Engström, I. & Norring, C. (2002) Uppkomst och utveckling av ätstörningar: ett multifaktoriellt synsätt, *ÄTS* s. 67-92.
2. Eriksson, B. (2002). Ett integrativt perspektiv på förändringsarbete vid ätstörningsbehandling. *ÄTS* s. 205-219.
3. Clinton, D. (2010). Towards an ecology of eating disorders: Creating sustainability through the integration of scientific research and clinical practice. *Eur Eat Disorders Rev*, 18: 1-9.

14.30 **Kaffe**

15.00 - 16.00 **Integrativa aspekter på ätstörningsbehandling: Gruppdiskussion, forts. (David Clinton)**

KÄTS - Bakgrund och Behandling av Ätstörningar (Stockholm HT11 - VT12)

EXAMINATION - Inlämning Examinationsuppgift 1, fredag 27 januari

UNDERVISNINGSFRIDAG Torsdag 2 februari

Grupparbete med Examinationsuppgift 2: torsdag 2 februari

DAG 8 Fredag 3 februari

10.00 - 16.00 **FALLARBETE: (David Clinton)**

Gruppdiskussion av kliniska fall som kursdeltagarna har i behandling

DAG 9 Torsdag 23 februari

10.00 - 17.00 **EXAMINATION (David Clinton)**

Redovisning och diskussion av grupparbete

DAG 10 Fredag 24 februari

9.00 - 14.00 **EXAMINATION (David Clinton)**

Redovisning och diskussion av grupparbete, forts.

Kursutvärdering, avslutning med gemensam lunch.